

LIETUVOS RESPUBLIKOS APLINKOS MINISTERIJA

Biudžetinė įstaiga, A. Jakšto g. 4, LT-01105 Vilnius,
tel. 8 706 63661, faks. 8 706 63663, el. p. info@am.lt, http://am.lrv.lt.
Duomenys kaupiami ir saugomi Juridinių asmenų registre, kodas 188602370

Adresatams pagal sąrašą

2022- -

Nr. (10)-D8(E)-

I

Nr.

DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS APLINKOS MINISTRO ĮSAKYO PROJEKTO PAKARTOTINIO DERINIMO

Aplinkos ministerija pakartotinai teikia derinti pakoreguotą Lietuvos Respublikos aplinkos ministro įsakymo „Dėl Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2017 m. spalio 31 d. įsakymo Nr. D1-885 „Dėl Planuojamos ūkinės veiklos poveikio aplinkai vertinimo tvarkos aprašo patvirtinimo“ pakeitimo“ projektą (toliau – Projektas).

Pirminis Projekto variantas svarstytas su suinteresuotomis institucijomis ir visuomene 2021 m. gruodžio mėn. 16 d. viešosiose konsultacijose, o Teisės aktų informacinėje sistemoje (TAIS) derintas 2022 m. sausio mėnesį, Projekto Nr. 21-34583, TAIS nuoroda:

<https://e-seimas.lrs.lt/portal/legalAct/lt/TAP/62cf417167ee11ecb2fe9975f8a9e52e>

Po Projekto aptarimo, svarstymų, įvertinus gautas valstybės ir savivaldos institucijų, atsinaujinančios energetikos asociacijų, verslo įmonių, visuomeninių organizacijų, taip pat piliečių pateiktas pastabas bei pasiūlymus, Aplinkos ministerija patikslino Projektą. Pastabos į kurias nebuvo atsižvelgta ir argumentai pateikiami derinimo pažymoje.

1. Įvertinusi tai, kad pirminio Projekto kraštovaizdžio daliai buvo pateikti kardinaliai skirtingi pasiūlymai keisti panoramų apžvalgos lauko iš apžvalgos taškų vertikalios matymo kampą (diapazonas nuo 0,5° iki 5,0°, kas praktikoje turėtų labai skirtingas pasekmes – pirmu atveju vėjo elektrinės (toliau – VE) nuo panoramų apžvalgos taškų turėtų būti atitrauktos 25-30 km atstumu, o antru atveju – tik už 2-3 km atstumu), Projekte siūlomas kompromisas (tie patys, kaip ir pirminiame Projekto variante, 2,5°, kas reikštų VE atitraukimą nuo apžvalgos taškų 5,5-6,0 km atstumu), užtikrinant subalansuotą kraštovaizdžio apsaugą vizualiniu požiūriu vertingiausiose teritorijose ir tuo pačiu neužkertant kelio atsinaujinančių energijos šaltinių, pirmiausia, VE plėtrai daugiau nei 70 proc. šalies teritorijos. Tuo tikslu Projekte kraštovaizdžio aspektu siūlomi šie pakeitimai:

1.1. Atsisakoma Vizualiai raiškių gamtos ir (ar) nekilnojamojo kultūros paveldo objektų apžvalgos taškų sąrašo, kuris kraštovaizdžio apsaugos požiūriu neduotų esminės pridėtinės vertės ir galimai galėtų turėti neigiamos įtakos savivaldybių patvirtintiems ar rengiamiems teritorijų planavimo dokumentams (toliau – TPD), pavyzdžiui, savivaldybių ar jų dalių bendriesiems ir specialiesiems planams, numatantiems VE plėtrą konkrečiose teritorijose.

1.2. Atsižvelgiant į nemažos dalies valstybės ir savivaldos institucijų pateiktas pastabas dėl TPD neįvertinimo pirminiame Projekte, buvo atlikta išsami galiojančių ir rengiamų TPD analizė, kuri parodė, kad Projekto pakeitimai, įskaitant peržiūrėtą Vertingiausių šalies kraštovaizdžio panoramų apžvalgos taškų sąrašą (toliau – Panoramų sąrašas) patvirtinimą, naujų probleminių situacijų nesukels. Šį teiginį pagrindžiame tuo, kad reikalavimus ir atitinkamus draudimus visoms ūkinėms

veikloms, įskaitant VE statybai, nustato ne šis Projektas ir Panoramų sąrašas (šio teisės akto paskirtis visai kita – reglamentuoti poveikio aplinkai vertinimo (toliau – PAV) procesą, kurio metu nustačius galimą reikšmingą poveikį kraštovaizdžiui ieškoma priemonių vizualinei taršai išvengti ar jai sumažinti), bet Specialiųjų žemės naudojimo sąlygų, Miškų, Vandens, Saugomų teritorijų, Nekilnojamojo kultūros paveldo apsaugos ir kiti įstatymai, taip pat šalies lygmens teritorijų planavimo dokumentas – Nacionalinis kraštovaizdžio tvarkymo planas (2015), kurio nuostatos integruotos į Lietuvos Respublikos teritorijos bendrąjį planą (2021) (toliau – LTBP). LTBP nustatyta: „350.1. **neplanuoti** saulės šviesos energijos elektrinių didesnių, kaip 500 kW įrengtosios galios bei **vėjo elektrinių statybos**, išskyrus iki 25 metrų aukščio (matuojant iki aukščiausio konstrukcijų taško) vėjo elektrinę statomą sodyboje ar prie esamų ūkinių pastatų, **ypač saugomo kraštovaizdžio teritorijose**“. Detali savivaldybių TPD, kuriuose nustatytos ar siūlomos nustatyti perspektyvios, potencialios ar galimos VE plėtros teritorijos, analizė parodė, kad TPD numatomos VE plėtros teritorijos tik Zarasų r. didesnėje dalyje, o Šilalės r. – mažesnėje dalyje patenka į arealus, kuriuose LTBP draudžia statyti VE. Kituose rajonuose tokios problemos, t. y. savivaldybių TPD sprendinių sankirtų su LTBP sprendiniais VE aspektu, praktiškai nėra.

1.3. Panoramų sąrašas nuo 395 sumažinamas iki 345, paliekant tik vertingiausias, TPD įvardytas šalies panoramų, regyklų apžvalgos taškus, kuriuos siūlė savivaldybių administracijų, saugomų teritorijų direktorių ir kitų institucijų, priėmusių Aplinkos ministerijos kvietimus dalyvauti šiame panoramų atrankos procese (į visas savivaldybių administracijas ir kitas suinteresuotas institucijas Aplinkos ministerija kreipėsi 2021-08-04 raštu Nr. (65)-D8(E)-5159 ir 2021-09-23 raštu Nr. [\(65\)-D8\(E\)-5984](#)). Abejoti procese dalyvavusių specialistų kvalifikacija nematome pagrindo. Koreguojant Panoramų sąrašą taip pat atsižvelgta į savivaldybių TPD sprendinius dėl VE plėtros. Projekto 1 priedo priedėlyje esančiame Panoramų sąrašė yra nuoroda į žemėlapi <https://vst-t.maps.arcgis.com/apps/webappviewer/index.html?id=80388c28c00845d9a9792bb01cd936df>, kuriame pažymėti ne tik vertingiausių Lietuvos kraštovaizdžio panoramų apžvalgos taškai, bet ir ypač saugomo kraštovaizdžio teritorijų ir arealų, nacionalinių saugomų teritorijų, Europos ekologinio tinklo „Natura 2000“ teritorijų ribos.

1.4. Projekte įrašyta nauja, aiški nuostata, patikslinanti panoramų apžvalgos iš konkrečių taškų krypčių nustatymo principą nustatant, kad „Apžvalgos taškai – bendrojo ir (ar) specialiojo teritorijų planavimo dokumentuose nustatytos regyklos ar apžvalgos vietos, iš kurių žvelgiama į vertingiausias šalies kraštovaizdžio panoramas **apžvalgos taško pavadinime nurodyta kryptimi. Jeigu apžvalgos taško pavadinime apžvalgos kryptis nenurodyta, iš šio taško į vertingiausias šalies kraštovaizdžio panoramas žvelgiama** YS kraštovaizdžio arealų kryptimi. Horizontalios apžvalgos lauko kraštinės ribos sutampa su matomomis panoramos ribomis“. Tai leis išvengti aprašo traktavimo dviprasmybių ir PAV procese dalyvaujančioms šalims priimti pagrįstus, abipusiai priimtinius sprendimus.

1.5. Siekiant teisinio reguliavimo stabilumo Panoramų sąrašui nustatomas jo nekoregavimo saugiklis, t. y. šis sąrašas galės būti keičiamas ne dažniau kaip kas 10 metų.

2. Projektas papildytas nuostata, kad atliekant poveikio visuomenės sveikatai vertinimą galima vadovautis ir kitų valstybių poveikio visuomenės sveikatai vertinimo metodinėmis rekomendacijomis ar modeliais, mokslinių tyrimų duomenimis.

3. Atlikti kiti redakcinio pobūdžio pakeitimai.

Pakartotinai žemiau pažymime Projekto rengimo tikslus:

Atliepiančios veiklos plėtotojų skundus dėl skirtingo planuojamos ūkinės veiklos PAV procedūrų taikymo vertinant poveikį kraštovaizdžiui ir biologinei įvairovei, siekiant aiškaus reglamentavimo, vienodo PAV kriterijų taikymo visoms veikloms ir tinkamo ypatingųjų statinių (iš jų ir vėjo

elektrinių) PAV detalizavimo reglamentavimo, ir atsižvelgiant į tai, kad eksploatuojant vėjo elektrines didžiausias tikėtinas poveikis galimas visuomenės sveikatai, kraštovaizdžiui ir biologinei įvairovei, Projektu siūloma pakeisti Planuojamos ūkinės veiklos poveikio aplinkai vertinimo tvarkos aprašą, papildant jį poveikio visuomenės sveikatai, kraštovaizdžiui ir biologinei įvairovei vertinimo principais:

- patikslinti panoramų apžvalgos iš konkrečių taškų kryptių nustatymo principą;
- sudaryti vertingiausių Lietuvos kraštovaizdžio panoramų apžvalgos taškų sąrašą;
- patikslinti rizikos analizės vertinimo principus;
- Agentūrai nustatyti pareigą patikrinti, ar ataskaitos viešinimo ir visuomenės informavimo procedūros atliktos pagal teisės aktų reikalavimus;
- patikslinti Agentūros veiksmus, gavus ataskaitą po pakartotinio viešinimo procedūros;
- patikslinti reikalavimus viešo visuomenės supažindinimo su ataskaita procedūroms;
- nustatyti pareigą pranešime apie planuojamos ūkinės veiklos poveikio aplinkai vertinimo pradžią nurodyti planuojamos ūkinės veiklos vietos (alternatyvių vietų) apytiksliai koordinatas;
- pataisyti redakcinio pobūdžio netikslumus.

Projektu nenumatomi nauji informaciniai įpareigojimai, todėl administracinė našta nevertinama.

Teisės akto projektas perkelia 2011 m. gruodžio 13 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos [2011/92/ES](#) dėl tam tikrų valstybės privačių projektų poveikio aplinkai vertinimo, iš dalies keičiamos Europos Parlamento ir Tarybos direktyva [2014/52/ES](#) Tekstas svarbus EEE 2014 m. balandžio 16 d. nuostatas. Atitikties lentelė pridedama.

Teisės akto projektą įtraukiant į teisės sistemą kitų teisės aktų priimti nereikės.

Projektas atitinka Lietuvos Respublikos valstybinės kalbos, Lietuvos Respublikos teisėkūros pagrindų įstatymų reikalavimus. Projekte nepateikiama naujų sąvokų ir sąvokas įvardijančių terminų, todėl Projektas nevertintinas Lietuvos Respublikos terminų banko įstatymo ir jo įgyvendinamųjų teisės aktų nustatyta tvarka.

Projektas skelbiamas Lietuvos Respublikos Seimo kanceliarijos teisės aktų informacinėje sistemoje (TAIS), kur su Projektu gali susipažinti suinteresuotos institucijos ir visuomenė. Kitų konsultavimosi su visuomene būdų nenumatyta.

Dėl kartu su Projektu 2022 m. sausio mėnesį teiktų derinti:

- Lietuvos Respublikos aplinkos ministro įsakymo „Dėl Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2003 m. liepos 31 d. įsakymo Nr. 406 „Dėl Planuojamos ūkinės veiklos (vėjo jėginių įrengimų) poveikio aplinkai vertinimo rekomendacijų R 44-03 patvirtinimo“ pripažinimo netekusiu galios“ projekto,
- Lietuvos Respublikos aplinkos ministro įsakymo „Dėl Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2003 m. liepos 9 d. įsakymo Nr. 351 „Dėl Planuojamos ūkinės veiklos (hidroelektrinių įrengimų) poveikio aplinkai vertinimo rekomendacijų R 43-03 patvirtinimo“ pripažinimo netekusiu galios“ projekto,
- Lietuvos Respublikos aplinkos ministro įsakymo „Dėl Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2002 m. liepos 16 d. įsakymo Nr. 369 „Dėl Planuojamos ūkinės veiklos galimų avarių rizikos vertinimo rekomendacijų R 41-02 patvirtinimo“ pripažinimo netekusiu galios“ projekto pastabų negauta, pakartotinai derinimui neteikiami.

Prašome išvadas dėl Projekto pateikti per 12 darbo dienų nuo jo paskelbimo TAIS.

Negavus argumentuotų pastabų ir pasiūlymų iki nurodyto laiko, bus laikoma, kad Projektams pritarta.

Projektus parengė Aplinkos ministerijos Taršos prevencijos politikos grupės (vadovas

Vitalijus Auglys, el. p. vitalijus.auglys@am.lt) vyriausioji specialistė Rasa Griškevičienė (tel. +370 695 11585, el. p. rasa.griskeviciene@am.lt), vyriausias specialistas Mindaugas Raulinaitis (tel. +370 695 41925, el. p. mindaugas.raulinaitise@am.lt), Gamtos apsaugos politikos grupės (vadovas Algirdas Klimavičius, el. p. algirdas.klimavicius@am.lt) vyriausias specialistas Eduardas Vaitkevičius (tel. +370 616 35652, el. p. eduardas.vaitkevicius@am.lt).

PRIDEDAMA:

1. Projektas, 7 lapai.
2. Projekto lyginamasis variantas, 10 lapų.
3. Projekto 1 priedo priedėlis, 19 lapų.
4. Numatomo teisinio reguliavimo poveikio vertinimo pažyma, 2 lapai.
5. Atitikties lentelė, 25 lapai.
6. Derinimo pažyma, 10 lapų.

Aplinkos viceministrė

Raminta Radavičienė

R. Griškevičienė, tel. +370 695 11585, el. p. rasa.griskeviciene@am.lt
E. Vaitkevičius, tel. +370 616 35652, el. p. eduardas.vaitkevicius@am.lt

Adresatų sąrašas:

Energetikos ministerijai
Teisingumo ministerijai
Sveikatos apsaugos ministerijai
Aplinkos apsaugos agentūrai
Valstybinei saugomų teritorijų tarnybai prie Aplinkos ministerijos
Priešgaisrinės apsaugos ir gelbėjimo departamentui prie Vidaus reikalų ministerijos
Nacionaliniam visuomenės sveikatos centrai
Kultūros paveldo departamentui prie Kultūros ministerijos
Nacionalinei visuomenės sveikatos priežiūros laboratorijai
Lietuvos savivaldybių asociacijai
Lietuvos geografinių draugijai
Darnaus vystymosi centrai
Aplinkosaugos koalicijai
Aplinkos ir paveldo saugojimo sąjūdžiui
Lietuvos vėjo elektrinių asociacijai
Lietuvos vartotojų organizacijų aljansui
Lietuvos atsinaujinančių išteklių energetikos konfederacijai
VŠĮ Pajūrio tyrimų ir planavimo institutui
UAB „Archstudija“
UAB „Nomine Consult“